

Nieuwsbrief monumentenfonds 2011

Eén van de bijzondere panden in het bezit van het Monumentenfonds is het Nobelhuis. Deze zomer vond een aantal rondleidingen door het pand plaats voor leden van de Vereniging Vrienden van Den Haag en dat bracht een paar nieuwe feiten aan het licht over de bouwgeschiedenis.

Het Nobelhuis bestaat uit een ouder achterhuis uit het begin van de 16^e eeuw en een laat 17-de eeuws voorhuis. De vroegst bekende bewoner Mr. Jacob Pijnsen van der Aa, Advocaat –fiscaal bij het Hof van Holland, verwierf de percelen 1 en 3 in 1490 en liet daarop een breed woonhuis bouwen. In oorsprong was het huis dus dubbel zo breed en bezat net als nu het Venduehuis een ommuurd voorplein. Door vererving was het huis in het begin van de 17-de eeuw in bezit gekomen van Margriet van der Noot, die in 1607 trouwde met de zeer rijke Diederik van Beieren van Schagen. Aan dit echtpaar herinneren nog de zandstenen kraagstukken onder de moerbalken in het voorste vertrek op de 1^e verdieping. Margriet overleed al in 1608 in het kraambed, maar de katholieke Diederik bewoonde het huis tot zijn dood in 1658 en bracht vele verfraaiingen aan. Omstreeks 1630 zal met zijn toestemming de schuilkerk op zolder zijn ingericht.

vertrek 1^e verdieping Nobelhuis met het 16-de eeuwse plafond

het wapen van Diederik van Beieren van Schagen onder de plafondbalk

Tot 1687 werd het pand door zijn zoon en kleinzoon gebruikt, voornamelijk als Pied a terre, waarna het werd verkocht aan de pompenmaker Thomas Guyse, die het huis splitste en het voorterrein liet bebouwen. Het beoogde geldelijke gewin van deze projectontwikkelaar avant la lettre bleef echter achterwege en in 1690 ging hij failliet. De verdere bewonersgeschiedenis is uitvoerig beschreven in het boekje over het Monumentenfonds, dat in 1999 verscheen ter gelegenheid van ons 25-jarig bestaan.

Een foto uit 1941 deed vermoeden dat de schuilkerk tot in de oorlog deze functie had behouden. Maar de pastoor Wietse van der Velden van de Oudkatholieke kerk in de Juffrouw Idastraat en aanwezig bij een van de rondleidingen wist te vertellen dat het altaar en het Mariabeeld speciaal ter gelegenheid van het eeuwfeest van de St. Theresia kerken daar waren geplaatst, om een beeld te geven van de vroegere functie als schuilkerk. Waarschijnlijk heeft de schuilkerk al in 1687 bij de verkoop aan Guyse zijn functie verloren. De fraaie balustrade en de kapconstructie bepalen echter nog steeds de sfeer van de zolder en deze voldoet tegenwoordig uitstekend als behuizing van een architectenbureau.

Impressie van de schuilkerk, nagebootst in 1941. De houten balustrade met gedraaide balusters is nog altijd aanwezig.

In november van dit jaar verscheen het rijk geïllustreerde boek "Over mensen en zaken in het Hofkwartier, waar de Hagenaar de Hagenees ontmoet", geschreven door Koos Aardoom en voorzien van foto's door Ton Wienbelt. Een van de hoofdstukken is gewijd aan het Monumentenfonds met prachtige foto's van het Nobelhuis en de Koningspoort.

Mede dankzij de steun van de donateurs kon de restauratie van het voorhuis van de Koningspoort worden afgerond en zijn beide appartementen weer in gebruik genomen. Ook dit jaar hopen wij weer op uw steun te mogen rekenen. Zonder bijdragen van particuliere zijde kan het Monumentenfonds niet functioneren en donateurs zijn voor ons werk onmisbaar. Bijgevoegd treft u weer een acceptgiro aan.

Het bestuur van de Stichting Monumentenfonds Den Haag en omgeving:

Mr R.A. Gallas voorzitter
L. Oosterhof, Vice-voorzitter

Ir L. Vis, secretaris

Mr A. de Winter, penningmeester

Ir J.C. 't Hart, lid

Het secretariaat van het Monumentenfonds is gevestigd ten kantore van ir L. Vis, Vis Restauratie Architecten, Nobelstraat 1^E, 2513 BC Den Haag, tel. 070-361 5757, e-mail monumentenfonds@visarchitecten.nl
Rekeningnummer bij ABNAMRO-bank Den Haag 89.12.20.631.

HET MONUMENTENFONDS KAN UW STEUN UITSTEKEND GEBRUIKEN!